

A diákok foglalkoztatásának alapvető adózási szabályai 2019.

Jelen tájékoztatóban a diákok munkavállalásával összefüggő legfontosabb adózási szabályokat mutatjuk be.

Fontos megjegyezni, hogy bizonyos munkavégzési formák esetén a nappali tagozaton tanuló diák munkavállalónak nem kell járulékot fizetnie, azonban ez nem érinti az egészségügyi szolgáltatásra való jogosultságot, hiszen az a tanulói, illetőleg hallgatói jogviszony kezdetétől a diákigazolványra való jogosultság megszűnéséig (ideértve a tanulói, hallgatói jogviszony szünetelésének időtartamát is) fennáll.¹

I. Milyen feltételeknek kell megfelelni ahhoz, hogy valaki diákként dolgozhasson?

Fő szabály szerint munkavállalóként az létesíthet munkaviszonyt, **aki a 16. életévét betöltötte.**² Az Mt. azonban – az iskolai szünet időtartama alatt – annak a **15. életévét betöltött tanulónak** is engedélyezi a foglalkoztatását, aki nappali rendszerű képzés keretében (általános iskolában, szakiskolában, középiskolában) folytatja tanulmányait.

Amennyiben a tanuló 18. év alatti, akkor csak törvényes képviselője hozzájárulásával létesíthet munkaviszonyt.

A gyámhatóság engedélye alapján a jogszabályban meghatározott kulturális, művészeti, sport-, hirdetési tevékenység keretében a 16. életévét be nem töltött személy is foglalkoztatható.

A munkavállaláshoz kapcsolódóan van-e valami teendő a NAV-nál?

A munkavégzés bármely formájához szükséges, hogy a tanuló rendelkezzen **adóazonosító jellel**. Amennyiben a diák nem rendelkezik adóazonosító jellel, vagy a korábban kiállított adókétyóját elvesztette, akkor annak igényléséhez, pótlásához a **19T34-es** nyomtatványt kell kitölteni és eljuttatni az állami adó- és vámhatósághoz. A nyomtatvány beszerezhető az ügyfélszolgálatokon vagy letölthető a NAV honlapjáról (www.nav.gov.hu) a "Nyomtatványkitöltő programok" menüpont alatt. Az **igénylés ingyenes**.

Milyen módon foglalkoztathatók a diákok?

A diákok munkavállalásához kötődő leggyakoribb foglalkoztatási forma **az iskolaszövetkezetben nappali rendszerű oktatás keretében tanulmányokat folytató tanuló, hallgató tag munkavégzése**.

Ezen túlmenően a tanuló – mindenki máshoz hasonlóan – alkalmazható még:

- **munkaviszonyban;**
- **munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban** (pl. megbízási szerződéssel); vagy
- **egyszerűsített foglalkoztatás keretében,**
- **háztartási alkalmazottként** (pl. babysitter).

¹ A társadalombiztosítás ellátásaira és a magánnyugdíjra jogosultakról, valamint e szolgáltatások fedezetéről szóló 1997. évi LXXX. törvény (a továbbiakban: Tbj.) 16. § (1) bekezdés j) pontja alapján.

² A munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (a továbbiakban: Mt.) alapján.

Iskolaszövetkezet tagjaként végzett munka

A tanulók, hallgatók legnagyobb része iskolaszövetkezeten keresztül vállal munkát. Ebben az esetben a diák a Tbj. szabályai szerint nem minősül biztosítottnak – 25. életévének betöltéséig a tanulói, hallgatói jogviszonya szünetelésének³ (halasztás) időtartama alatt sem –, ezért az iskolaszövetkezet tagjaként végzett munkájával összefüggésben járulékfizetési kötelezettsége sem keletkezik.

Ugyanakkor az iskolaszövetkezet tagja részére kifizetett összeg nem önálló tevékenységből származó jövedelemnek minősül, amely után a tanulónak a 15 százalék személyi jövedelemadó fizetési kötelezettsége fennáll, melyet az iskolaszövetkezet köteles levonni, bevallani, és megfizetni az állami adó- és vámhatóság felé.

A diáknak pedig az így megszerzett jövedelmét fel kell tüntetnie az adóhatóság közreműködése nélkül elkészített személyi jövedelemadó bevallásában, vagy az állami adóhatóság által összeállított adóbevallási tervezet felhasználásával elkészített személyi jövedelemadó bevallásában, melyet a következő év május 20. napjáig kell benyújtania szintén az állami adó- és vámhatósághoz.

Amennyiben az iskolaszövetkezet olyan diákkal létesít jogviszonyt a nyári szünetben, aki már befejezte az általános iskolai tanulmányait, vagy érettségi vizsgát tett, illetve a felsőfokú tanulmányai lezárásaként oklevelet szerzett, akkor ezekben az esetekben is a fent ismertetett, kedvezőbb szabályok alkalmazhatóak, hiszen a tanuló, hallgató diákigazolványra való jogosultsága a tanév lejárta követő október 31. napjáig még fennáll.

Ha a tanulót munkaviszonyban foglalkoztatják, milyen adó, illetve járulék kötelezettségek terhelik?

A foglalkoztatás másik lehetséges, de nem tipikus esete, amikor a tanuló munkaszerződés alapján **munkaviszony keretében végez munkát**. A személyi jövedelemadóról szóló törvény nem különbözteti meg a diákok munkavállalását, ezért **adózási szempontból a diákok munkaviszonyból származó jövedelme ugyanúgy bérjövedelemnek tekintendő**, mint bármely más munkavállaló esetében. A bérjövedelem nem önálló tevékenységből származó jövedelemnek minősül, amellyel szemben költség nem számolható el. A **munkáltató az általános szabályok szerint köteles levonni és megfizetni a személyi jövedelemadó-előleget**. Az összevont adóalap után fizetendő adó mértéke 15 százalék.

A munkaviszony keretében foglalkoztatott tanuló – más munkaviszonyban álló személyhez hasonlóan – a Tbj. szabályai szerint **biztosítottá válik** és a már említett természetbeni egészségbiztosítási ellátáson túl a társadalombiztosítás **valamennyi ellátására**, ennek részeként pénzbeli ellátásokra – így például táppénzre – **is jogosultságot szerez**, illetve a majdani nyugdíja számításánál is figyelembe veszik.

A tanulónak juttatott járulékalapot képező jövedelem után a tanuló 8,5 százalék egészségbiztosítási- és munkaerő-piaci járulékot, továbbá 10 százalék nyugdíjjárulékot fizet. Ezeket a járulékokat a munkáltató állapítja meg, vonja le a tanuló munkabéréből és gondosodik annak az állami adó- és vámhatóság felé történő befizetésről, bevallásáról is (a tanulónak ezzel kapcsolatban kötelezettsége nincs).

³ A tanulmányok szünetelésének időtartama alatt azt az időtartamot kell érteni, amíg a tanulói, hallgatói jogviszony szünetel, valamint a szünetelést közvetlenül követő 3 hónapot.

Ha a diákot munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban foglalkoztatják, akkor mennyiben térnek el az adó- és járulékfizetés szabályai a munkaviszonynál ismertetettektől?

A diák által végzett munka történhet **munkavégzésre irányuló egyéb jogviszony keretében is**. Ide tartozik, ha a tanulóval megbízási szerződést kötnek.

a.) A megbízási szerződés alapján kapott díjazás **önálló tevékenységből származó jövedelemként lesz adóköteles**. A munkaviszonyból származó jövedelemmel ellentétben az önálló tevékenységből származó bevétellel szemben széles körű költségelszámolás lehetséges. Ennek kétféle módja van: **a tételes-, illetve a 10 százalékos bizonylat nélküli költségelszámolás**.

Tételes költségelszámolás esetén a tanulónak valamennyi, a tevékenységével kapcsolatosan felmerült, az Szja tv.⁴ 3. számú mellékletének rendelkezései szerint elismert költségét számlával kell igazolnia. A másik módszer **a 10 százalékos költséghányad alkalmazása**, melynek érvényesítéséhez nincs szükség számlákra. Ilyenkor a bevétel 90 százaléka minősül jövedelemnek. Jellemzően a nyári szünetben folytatott tevékenységek jelentős költségeket nem keletkeztetnek a diákoknál, így leginkább a 10 százalékos költséghányad alkalmazása célszerű az adóalap számítása során.

Az önálló tevékenység ellenértékének (megbízási díjnak) kifizetésekor a diák **nyilatkozhat** a 10 százalékos költséghányad vagy a tételes költségelszámolás alkalmazásáról. Ellenkező esetben a kifizető automatikusan a 10 százalékos költséghányad figyelembe vételével állapítja meg az adóelőleget.

Az önálló tevékenységből származó bevétel esetében is az adót – a munkaviszonyból származó jövedelemhez hasonlóan – a jövedelem után kell megállapítani. Az adó mértéke ebben az esetben szintén 15 százalék.

A munkavégzésre irányuló egyéb jogviszony (pl. megbízási jogviszony) keretében foglalkoztatott diákok a munkaviszonytól eltérően **nem lesznek automatikusan biztosítottak**. Ilyenkor **a biztosítottá válás törvényben előírt feltétele**, hogy a foglalkoztatott (a diák) havi **díjazása** elérje a tárgyhónap első napján érvényes **minimálbér összegének 30 százalékát**, illetve naptári napokra nézve annak 30-ad részét. Jelenleg a minimálbér összege: 149 000 forint, melynek 30 százaléka 44 700 forint. Ha nem egész hónapban foglalkoztatják a diákot, akkor a díjazás egy napra jutó összegének az 1 490 forintot kell elérnie ahhoz, hogy biztosított legyen.

Ha a biztosítási jogviszony létrejön, a tanuló 10 százalék nyugdíjjárulékot, valamint összesen 7 százalék egészségbiztosítási járulékot fizet⁵. A járulékokat ebben az esetben is a foglalkoztató vonja le és gondosodik annak az állami adó- és vámhatóság felé történő bevallásról (a tanulónak ezzel kapcsolatban kötelezettsége nincs). A foglalkoztató a tanuló számára a levont járulékokról minden esetben igazolást köteles kiadni.

Abban az esetben, ha a munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban foglalkoztatott diák havi **díjazása** nem éri el a tárgyhónap első napján érvényes **minimálbér összegének 30 százalékát**, **biztosítási jogviszony nem jön létre**. A tanulótól ilyen esetben **nem von le a megbízó egyéni járulékot**.

A tanulónak mind a munkaviszonyból, mind pedig a megbízási jogviszonyból származó jövedeleméről személyi jövedelemadó bevallást kell benyújtania a tárgyévet követő év május 20-ig.

⁴ A személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvény.

⁵ A munkavégzésre irányuló egyéb jogviszony keretében biztosított személy 1,5 százalék munkaerő-piaci járulékot nem fizet.

A diákmunka egyszerűsített foglalkoztatás keretében is végezhető. Tekintettel arra, hogy a tanulókat érintően az erről szóló törvény⁶ nem tartalmaz különleges előírásokat, ezért esetükben is az alábbi szabályokra kell figyelemmel lenni.

Egyszerűsített módon létesíthető munkaviszony:

- mezőgazdasági, továbbá turisztikai idénymunkára vagy
- alkalmi munkára.

Alkalmi munkának minősül a munkáltató és a munkavállaló között

- a) összesen legfeljebb öt egymást követő naptári napig, és
- b) egy naptári hónapon belül összesen legfeljebb tizenöt naptári napig, és
- c) egy naptári éven belül összesen legfeljebb kilencven naptári napig létesített, határozott időre szóló munkaviszony.

A foglalkoztatással kapcsolatos közterhet a munkáltató fizeti, a munkavállaló diákot nyugdíjjárulék, egészségbiztosítási- és munkaerő-piaci járulék, egészségügyi hozzájárulás és személyi jövedelemadóelőleg-fizetési kötelezettség nem terheli.

Az egyszerűsített foglalkoztatás keretében végzett munka ellenértéke az Szja tv. rendelkezése szerint munkaviszonyból származó, ezen belül bérjövdelemnek minősül. A munkavállalónak az egyszerűsített foglalkoztatásból származó jövedelemét csak akkor kell az adóévet követő év május 20-ig elkészítendő személyi jövedelemadó bevallásában vagy az állami adóhatóság által összeállított adóbevallási tervezet felhasználásával elkészített személyi jövedelemadó bevallásban feltüntetnie, ha az egyszerűsített foglalkoztatásból származó bevétele meghaladja az e foglalkoztatás naptári napjai száma és az adóév első napján hatályos

- a) kötelező legkisebb munkabér (minimálbér) vagy
- b) – ha részére alapbérként, illetve teljesítménybérként legalább a garantált bérminimum 87 százaléka jár – a garantált bérminimum napibérként meghatározott összege 130 százalékanak⁷ szorzatát (e szorzat a továbbiakban: mentesített keretösszeg).

Amennyiben a munkavállalónak a személyi jövedelemadó-bevallási kötelezettségét teljesítenie kell, jövedelemként a mentesített keretösszeget meghaladó részt kell a bevallásban szerepeltetni.

A filmipari statisztaként végzett – Efo tv. hatálya alá tartozó – alkalmi munkából származó bevételből (maximum napi nettó 12 000 forint) nem kell jövedelmet megállapítani és bevallást benyújtani.

A kifizetések igazolása

A munkáltatónak, kifizetőnek a kifizetéskor igazolást kell adnia a kifizetett összegről, a levont személyi jövedelemadó előlegről, az egyéni járulékokról. Adóévi összesített igazolást is kell kapnia a magánszemélynek az előzőkről az adóévet követő év január 31-éig.

A fentiekkel kapcsolatban a honlapunkon (www.nav.gov.hu) elérhető 46. sz. információs füzetben található részletes tájékoztatás.

Háztartási munka (adórendszeren kívüli keresettel járó foglalkoztatás)

⁶ Az egyszerűsített foglalkoztatásról szóló 2010. évi LXXV. törvény (a továbbiakban: Efo. tv.).

⁷ A 324/2018. (XII. 30.) Korm. rendelet 2. § (1) és (2) bekezdése alapján a napibér 2019. január 1-jétől 6 860 forint (130 százaléka 8 918 forint), illetve 8 970 forint (130 százaléka 11 661 forint).

A tanulók a szünet ideje alatt vállalhatnak pl. korrepetálást, gyermekfelügyeletet is. Ezek a tevékenységek háztartási munkának minősülnek, ha kizárólag a természetes személy és háztartásában vele együtt élő személyek, továbbá közeli hozzátartozói mindennapi életéhez szükséges feltételek biztosítását szolgálják. Háztartási munkaként végezhető továbbá a lakás takarítása, főzés, mosás, vasalás, otthoni gondozás és ápolás, házvezetés, kertgondozás.

Amennyiben a tanuló, hallgató háztartási alkalmazottként a fentiekben felsorolt munkát végez, akkor a Tbj. szabályai szerint nem lesz biztosított, és az e tevékenységéért kapott jövedelme után adó- és járulékfizetés nem terheli. Adózással kapcsolatos kötelezettség (bejelentés, regisztrációs díj megfizetése) csak a munkáltatónál jelentkezik. Ha a háztartási alkalmazottként foglalkoztatott diák kéri, akkor a munkáltató köteles részére a kifizetett munkabérről igazolást adni, mellyel a későbbiekben igazolni tudja, hogy honnan származik a keresete.

A háztartási munkavégzéssel összefüggésben a 47. sz. információs füzet tartalmaz bővebb tájékoztatást.

II. Hasznos tudnivalók az adóhatósággal való kapcsolattartásról

Az elektronikus úton intézhető adóügyek

Az Ügyfélkapu⁸ a kormányzat elektronikus azonosító rendszere, amely biztosítja a felhasználók számára, hogy egyszeri belépéssel kapcsolatba léphessenek az elektronikus közigazgatási ügyintézés és szolgáltatást nyújtó szervekkel, így az adóhatósággal is. Az Ügyfélkapu használatához regisztráció szükséges. Ügyfélkapu nyitható személyesen a fővárosi és megyei kormányhivatalokban (kormányablakokban), járási (kerületi) hivatalokban (okmányirodákban), a NAV ügyfélszolgálatain, továbbá a Magyar Posta Zrt. kijelölt postahelyein, elektronikusan a 2016. január 1-jét követően kiállított érvényes személyazonosító igazolvány birtokában.

A 14-18 év közötti természetes személy önállóan is jogosult az Ügyfélkapun történő regisztrációra, azzal, hogy a 18 év alatti, valamint a korlátozottan cselekvőképes személy az Ügyfélkapun keresztül igénybe vehető szolgáltatásoknak csak korlátozott körét tudja használni.

Elektronikus szolgáltatások a NAV-nál – többek között:

- adó- és járulékbevallás küldése,
- kérelmek benyújtása,
- adószámlakivonat-lekérés, törzsdatok lekérdezése,
- adatlapok küldése,
- igazolások kérése,
- adóbevallási tervezet megtekintése, kiegészítése, módosítása, elfogadása.

A NAV honlapján folyamatosan bővülő friss információ szerezhető be (<http://www.nav.gov.hu>). Honlapunkon az adójogszabályok értelmezéséhez e-mail-ben is lehet kérni tájékoztatást a Kapcsolat menüpontban.

Más lehetőség az adóügyek intézésében

a) Az egyes adóügyek ügyintézésére lehetőség van telefonon is!

A telefonos ügyféltájékoztató és ügyintéző rendszer (ÜCC) ügyféltájékoztatásra, ügyintézésre, valamint adóhatósági ügyintéző közreműködésével az adózó vagy képviselője azonosítására is alkalmas. A rendszer használatához ügyfélazonosító-szám szükséges. Az

⁸ Az Ügyfélkapu használatához az e-tananyag ad segítséget: <http://segitseg.magyarorszag.hu/etananyag>

ügyfélazonosító-szám a TEL elnevezésű nyomtatványon kérhető. A nyomtatvány elektronikusan Ügyfélkapun keresztül vagy személyes megjelenés alkalmával ügyfélszolgálatainkon adható le.

Az ügyintézői rendszerben intézhető ügyek – egyebek mellett:

- adózói folyószámlával kapcsolatos egyedi tájékoztatás,
- regisztrációval, állandó meghatalmazással kapcsolatos egyedi felvilágosítás,
- egyedi bevallással kapcsolatos tájékoztatás, papíralapú bevallás esetén személyes jelenlétet nem igénylő javítás,
- adózói törzsadatokkal kapcsolatos tájékoztatás, bejelentés, változás bejelentés,
- meggyőződés az adóellenőrzést végző személy megbízásának érvényességéről,
- meggyőződés közösségi adószám érvényességéről,
- adó- és jövedelemigazolás kérése, valamint
- kezdő vállalkozásokkal kapcsolatos ügyintézés (mentorálás).

Ügyféltájékoztató és ügyintéző rendszer telefonszáma: 06/80/20-21-22
Külföldről: +36 (1) 441-9600

Jogszabály értelmezéssel kapcsolatban, valamint egyéb más általános esetben telefonos tájékoztatás az alábbi telefonszámon kérhető:

1819
Külföldről: +36 (1) 250-9500

b) Személyesen, várakozás nélkül

Az ügyfeleknek a NAV honlapján (www.nav.gov.hu) előzetes időpontfoglalásra van lehetőségük. Így egyes adóügyek sorban állás nélkül intézhetők. Az **ügyintézési időpontok lefoglalására** a NAV honlapjának a „Kapcsolat/Ügyfélszolgálati időpont foglalása” és „Szolgáltatások” menüpontjai alatt a következőkben felsorolt ügyekben van lehetőség.

- adóhatósági és egyéb igazolás ügyintézés
- általános adójogi tájékoztatás
- ügyfélkapu ügyintézés
- adókártya igénylés
- egyéb adóalany-nyilvántartási ügyek
- bevallás ügyintézés
- adószámla ügyintézés
- egészségügyi szolgáltatási járulék ügyintézés
- kezdő vállalkozások támogatása (mentorálás)
- bankkártyás befizetés, csekk igénylés.

Időpontot foglalni legfeljebb két hétre előre lehet, és legkorábban az időpont lefoglalását követő második napra lehetséges ügyintézési időpontot előjegyezni.

III. Gyakran felmerülő kérdések

1. Ha szünetel a hallgatói jogviszonyom, akkor kell-e egészségügyi szolgáltatási járulékot fizetnem?

Nem kell, hiszen a nappali tagozatos tanuló és hallgató a tanulói jogviszony, illetőleg a hallgatói jogviszony kezdetétől a diákigazolványra való jogosultság megszűnéséig jogosult egészségügyi szolgáltatásra, ideértve a tanulói, hallgatói jogviszony szünetelésének időtartamát is.

2. Mit kell fizetnem, ha diákszövetkezet tagjaként dolgozom?

Ebben az esetben csak a 15 százalék személyi jövedelemadót vonja le a diákszövetkezet a tanuló jövedelméből.

3. Fiatalabb diákokat szeretnék nyáron korrepetálni. Milyen formában lehetséges ez?

Célszerű háztartási munka keretében végezni ezt a tevékenységet, mert így a diákot nem terheli sem adó-, sem járulékfizetési kötelezettség. Ha pedig kizárólag a háztartási munkából van keresete, akkor szja-bevallást sem kell benyújtania.

4. Az iskola mellett statisztaként vállalom munkát egy filmforgatáson. Van-e adóbevallási kötelezettségem?

Az Efo tv. hatálya alá tartozó filmipari statiszta alkalmi munkából származó bevételeiből nem kell jövedelmet megállapítani és szja-bevallást benyújtani.

5. Alkalmanként megbízási szerződéssel fogok tolmácsolni egy cégnél a szünetben. Mire kell figyelnem? A megbízásra milyen adófizetési szabályok vonatkoznak?

A megbízási jogviszony akár szóbeli megállapodással is létrejöhet, ettől függetlenül javasolt írásos szerződést kötni. Megbízás esetén 10 százalék nyugdíjjárulékot és 7 százalék egészségbiztosítási járulékot kell fizetni, ha az e tevékenységből származó jövedelem eléri a tárgyhónap első napján érvényes minimálbér összegének 30 százalékát (44 700 forint), illetve naptári napokra annak 30-ad részét (1 490 forint).

Ha a diák havi díjazása nem éri el a fenti összeghatárt, úgy nem fizet járulékot.

A megbízási jogviszonyból származó jövedelemről az általános szabály szerint kell szja-bevallást benyújtani a tárgyévet követő év május 20-ig.

6. Nyáron munkaviszonyban diákmunkásként dolgozom. Akkor is kell adóznom, ha csak jövőre leszek 18 éves? Ha kell, akkor hogyan tudom a bevallást benyújtani?

Az szja-bevallást akkor is el kell készíteni, ha valaki még nem töltötte be a 18. életévét. Az Szja tv. nem tartalmaz ehhez kapcsolódóan mentességi szabályt, ezért függetlenül attól, hogy a diák hány éves, ha munkaviszonyból bérjővedelmet szerzett, akkor az adóköteles. Ezt a jövedelmet a NAV által elkészített adóbevallási tervezet tartalmazza.

Ha a bevallás benyújtásakor a tanuló kiskorú, akkor az adóbevallási tervezetét az online felületen kizárólag a törvényes képviselője ismerheti meg, hagyhatja jóvá. A bevallási tervezet jóváhagyására (ezáltal a rendszer használatára) kiskorú gyermek még abban az esetben sem jogosult, ha egyébként ügyfélkapus regisztrációval rendelkezik.

Ha a bevallás benyújtásakor a diák már 18 éves és van ügyfélkapuja, akkor a www.nav.gov.hu honlapjáról vagy a www.magyarorszag.hu honlapon az ügyfélkapus bejelentkezést követően elérhető és hagyható jóvá az adóbevallási tervezet.

Ha nincs ügyfélkapuja, és kéri a postai kiküldését, akkor postán kapja meg az elkészült tervezetet.